

ročník I.

čtvrtek 7. října 2021

Loupež v Turnově * Výstava v Semilech: Jaroslav Skrbek * Železný Brod má výročí
Jak se Jilemnice bavila * Mnichovo Hradiště * Od Ještěda k Troskám 3
Kněžmost: výstava J. Najmana * Jičín: Ateliér Podlipný * Hořická kronika

Milý čtenáři!

Jsme otroci techniky a aplikací, kterým nerozumíme. Vytvářejí je lidé zdraví, úspěšní – a nejspíš mladí, kteří toho o životě ještě mnoho nevědí.

Byl jsem nucen si pořídit nový mobilní telefon. Tak jsem si koupil repliku osvědčené *Nokie 3310*, doufaje, že bude vše při starém. **Není.**

Potěšila mne sice nová funkce *svítilna*, co mne potěšilo méně, že se zapíná jemným dotekem nehtu horní části ústředního tlačítka. Tvůrci asi mysleli na strážlivého uživatele, jdoucího do sklepa. Nepomysleli, že *svítilnu* občas potřebují lidé proto, že jsou v absolutní tmě a že v ní jsou proto, že jdou pozdě z hospody.

Pokoušel jsem se v pondělí mobil rozsvítit. Ale marně. Pouze jsem v 0:30 prozváněl Mirka Koláře, majitele autodopravy v Rovensku; tímto se mu omlouvám. Domů jsem došel s pomocí zapalovače.

Ten naštěstí vymyslel někdo, kdo ví, jak to v životě chodí. *f.*

*** V Turnově dnes většinu železničních linek převzal jiný dopravce. České dráhy zůstávají na osobních vlacích do směrů Jičín a Mladá Boleslav, jejichž provoz v celé trase bude nově ukotven prostřednictvím smluv ČD se Středočeským, resp. Královéhradeckým krajem.**

Liberecký kraj už několik let propaguje jako základní způsob nákup jízdenek přímo ve vlaku u průvodčího, který je v tarifu IDOL bez přírážky.

Budoucí provoz Zákaznických center IDOL ve stanicích kraj plánuje v první řadě pro možnost informování cestujících a až v druhé řadě pro možnost nákupu jízdenek cestujícími.

V Turnově tak nejspíš po 12. 12. bude místo dvou pokladen už jen ta Arrivy.

Při koupi papírové jízdenky IDOL v pokladně *ARRIVA* platí jízdenka jen ve vlacích *ARRIVA*. Je ale zachován prodej mezinárodní turistické jízdenky *EURO-NISA-Ticket+*, která platí v celé síti IDOL, v Polsku a Německu.

Na pokladně Arrivy jsou též poskytovány služby pro pořízení a správu karty *Opuscard*, je také zajištěn prodej celostátních jednotných jízdenek *OneTicket*, které platí pro jízdy po celé ČR u všech železničních dopravců – až na výjimky u některých komerčních vlaků. (KORID LK)

*** Minulý čtvrtek zasedalo turnovské zastupitelstvo. Mimo jiné se zabývalo vypsáním výtvarné soutěže na objekt věnovaný osobnosti T. G. Masaryka. Na odměny soutěžícím navrhlo město vyčlenit 150 tisíc korun, do výhledu rozpočtu na rok 2022 by následně bylo třeba alokovat částku 1 milion na realizaci objektu.**

Zastupitelstvo projednalo také udělení čestného občanství města Haně Maierové *in memoriam*, dlouholeté zastupitelce, radní, místostarostce, první starostce města Turnova v jeho historii, krajské zastupitelce, náměstkyni hejtmana – za její dlouholetou práci a úsilí směřující k rozkvětu našeho města.

Čestné občanství má obdržet i František Zikuda – jako uznání jeho práce na poli samosprávy, práci v oblasti sportovní spolkové činnosti a příkladné podpory spolkové činnosti a veřejně prospěšných projektů ze strany soukromé turnovské firmy *ZIKUDA – vodohospodářské stavby*.

Komise složená se zástupců politických stran a hnutí projednala a doporučila zastupitelstvu města udělit cenu obce Střední zdravotnické školy v Turnově – za aktivní přístup pedagogů k zahájení antigenního testování v Turnově v průběhu pandemie COVID-19 v začátku roku 2021 a k příležitosti 60. výročí založení školy.

*** Policisté pátrají po dvou pachatelích ozbrojené loupeže v sázkové kanceláři v Turnově. Odnesli si řádově desítky tisíc korun, nikomu se nic nestalo. O pomoc žádají kriminalisté veřejnost.**

Incident se odehrál ve čtvrtek 30. září krátce po třetí hodině odpolední v Palackého ulici v Turnově. Lupiči byli dva a měli na hlavách motorkářské přilby. Na obsluhu mířili pistolí. Žena jim v obavě o svůj život peníze vydala. „Maskovaní muži i s lupem sázkovou kancelář opustili, aniž by prodavače ublížili a z místa činu odjeli na cestovním motocyklu červené barvy směrem ke kruhovému objezdu, který spojuje ulice Bezručova a Nádražní,“ uvedla policejní mluvčí Baláková.

Policie prosí majitele aut, kteří disponují palubní kamerou a červený motocykl ve čtvrtek 30. září zhruba dvacet minut po třetí hodině odpolední v Palackého ulici zaregistrovali, aby je kontaktovali na lince 158 a případné záběry motocyklu předali. Současně policie žádá všechny ostatní svědky, kteří si červeného motocyklu a jeho posádky všimli, aby o tom neprodleně informovali. (Zdroje: Liberecký deník, ČTK)

*** Připomínám – pátek 8. října**

PAMÁTNÝ DEN SOKOLSTVA V TURNOVĚ

14.00 - 16.00 prezentace činnosti Sokola, vystoupení dechové hudby se sokolskými písněmi

16.00 - 16.30 slavnostní nástup krojovaných Sokolů, proslovy

16.30 - 17.00 průvod Skálovou ulicí, kladení věnců u pomníku M. Tyrše, pěvecký sbor se sokolskými písněmi

Program v Sokolovně ve Skálově ulici:

17.00 - 20.00 společné cvičení a setkání sokolů župy Ještědské

19.30 - 20.00 večer sokolských světél – rozsvícení svíček před Sokolovnou

(Zdroj: Turnovsko v akci)

*** Turnovské kulturní tipy:**

Kulturnov 2021 se v prostorách KC Střelnice uskuteční v **sobotu 9. října** od 14 hodin a představí se na něm opět celá řada turnovských kapel, jako například *Payya Matys*, *Blues Rock Nonsens* nebo *What the Funk*. Premiéru na domácí půdě zde bude mít projekt Lent Moyo, za kterým stojí muzikant a zpěvák František Vokoun, frontman kapely *The Boband*.

200 let turnovské knihovny připomene výstava a křest knihy, která při této příležitosti vznikla. Svůj projekt *Textáže* představí spisovatel Petr Vydra, dojde i na oblíbenou Pohovku, do které usedne turnovský rodák, herec Václav Knop. Svůj úspěšný divadelní spektakl *Kdekrademor* uvede divadelní spolek Kámoš Drámoš. (Zdroj David Pešek, KC Turnov, Turnovsko v akci)

Program **KULTURNOV 2021**, KC Střelnice, **sobota 9. října** (výběr)

14.45 knihovna – zahájení výstavy (vstupní vestibul)

15.00 Blues-Rock Nonsens (velký sál)

17.00 Payya Matys (velký sál)

18.30 Pohovka (kino Sféra)

19.30 Lent Moyo

20.30 Textáže Petra Vydry (kino Sféra)

21.15 Kámoš Drámoš – Kdekrademor (zrcadlový sál)

22.00 What The Funk (velký sál)

Úterý 12. října

*** VEČER NA SBOŘE – LÍPY VLÍDNÉ I MAJESTÁTNÍ**

Autorský večer se spisovatelkou Marií Hruškovou a jejími hosty. Uvedení její nové knihy za účasti zástupce nakladatelství Kazda, režiséra a písničkáře Bedřicha Ludvíka, výtvarníka a spisovatele Martina Patříčného, autora fotografií Pavla Hossla. Dům Na Sboře ve Skálově ulici od 18.00 hodin.

*** iMUZA uvádí:** Zahajovací koncert nového ročníku *Turnovských hudebních večerů* představí pozounistku Annu Šteklovou a virtuosa Ladislava Kozderku. Městské divadlo Turnov od 19.30 hodin, vstupné 140 Kč, na místě 170 Kč.

Středa 13. října

*** LENKA ELBE**

Hostem Petra Viziny bude letošní držitelka ceny Magnesia Litera. O literatuře, kavárna KUS na Střelnici od 19.00 hodin, vstup volný.

*** Rod Smiřických a hruboskalské panství**

Od 14 hodin, DD Pohoda. Přednáška o mocném šlechtickém rodu, který v 16. a 17. století vlastnil hrad Valdštejn a stál za vznikem hruboskalského panství. Přednáší valdštejnský kastelán Radim Šticha.

Čtvrtek 14. října

*** ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA NA STŘEDNÍM VÝCHODĚ**

Jan Hnělička shrne ve své přednášce aktivitu československé armády na Středním východě během druhé světové války. Stěžejní částí bude fungování československé armády v Tobruku. Pobočka knihovny na nádraží, od 17 hodin.

Pátek 15. října

*** BODLÁK**

Country večer v podání oblíbené turnovské kapely. Malá (domácí) scéna, kavárna KUS na Střelnici od 19.00, vstupné dobrovolné.

Sobota 16. října

*** O CHALOUPECE Z PERNÍKU**

Klasická pohádka o tajemné chaloupce postavené jenom ze sladkého perníku. Městské divadlo Turnov od 10.00 hodin, vstupné 100 Kč.

*** TARANIS**

Turnovská rock-metalová skvadra. Malá (domácí) scéna, kavárna KUS na Střelnici od 19.00, vstupné dobrovolné. (Zdroj: Turovsko v akci)

turnovsko

TATOBITY – Obec zve do Kulturního domu v Tatobitech na **HVĚZDNÉ SETKÁNÍ**, tentokrát s **MONIKOU ABSOLONOVOU**. V **neděli 17. října** od 19 hodin. Výtěžek ze vstupného podporuje projekt *Světýlko pro maminku*.

* Myslivecký spolek Radostná – Tatobity zve na ZVEŘINOVÉ HODY v sále Kulturního domu v Tatobitech **16. října** od 11 hodin. Program pro děti!

SVIJANY – Noční prohlídka s archeologem na Zámku Svijany

pátek 8. října od 20 do 22 hodin, zámek Svijany

Navštivte noční komentovanou prohlídku Zámku Svijany s archeologem Petrem Brestovanským. Během přibližně dvouhodinové prohlídky se dozvíte řadu zajímavých informací nejen o expozicích na zámku.

Zarezervujte si místo na info@zameksvijany.cz nebo na telefonu 481 770 703.

Více informací na www.zameksvijany.cz

SYCHROV –

* **TOMÁŠ PFEIFFER: KONCERT NA VODNÁŘSKÝ ZVON**

Zámecká galerie na zámku Sychrov, **12. 10.** od 19.00 hodin. Více na www.dub.cz.

rovensko p. t.

V Rovensku o víkendu proběhla třídní výstava obrazů Richarda Náhlovského.

semily

*** Muzeum otevírá dvě nové výstavy. Vlastně tři**

Od měsíce října jsou v přízemí semilského muzea k vidění dvě nové výstavy. Ta první v prostoru Pojizerské galerie je fotografická, má název *Paris, Praha etc...* a jejím autorem je fotograf Michael W. Pospíšil (*nar. 1955*) žijící napůl v Praze a napůl na ostrově v Chorvatsku.

Jak název napovídá, většina snímků je z Čech a Francie, ale kdo by čekal klasiku se snímkem Eiffelovky, bude překvapen. Styl Pospíšilova fotografování je originálnější a zaměřuje se při něm spíše na kompozice a detaily, které běžnému tékavému zraku pozorovatele unikají. Oblíbeným tématem autora jsou i momentky z bister a hospod a nezapře v nich zkušenost původní profese autora dokumentárních filmů a absolventa FAMU.

Michael W. Pospíšil byl známý již jako dítě, kdy ztvárnil několik dětských hereckých rolí například ve filmu *Ukradená vzducholod'* nebo *Až přijde kocour*. Po roce 1989 pak působil jako ředitel Českého centra v Paříži a následně byl i generálním ředitelem sítě Českých center. V roce 2005 byl vyznamenán francouzským řádem Rytíře umění a literatury. V roce 2016 se vrátil do Prahy. Většina Pospíšilových snímků je

černobílých a k vidění jich v Pojizerské galerii v Semilech bude na pět desítek, a to **od 8. října** do 24. listopadu. Vernisáž 8. října v 17:00 přijede zahájit herec Divadla Jára Cimrmana Petr Brukner, který taktéž rád fotografuje.

Výstava přibližně 100 látkových roušek darovaných občany v rámci akce Rouška patří do muzea. Spolu s příběhy o tom, jak roušky vznikaly. Přijďte si prohlédnout bohatství tvarů a barev a připomenout si atmosféru první vlny pandemie, sounáležitost a ochotu pomoci. Výstava je umístěna ve vstupní chodbě muzea – a berme ji jako třetí.

Druhou výstavu jsme nazvali *Můj život v Podkrkonoší* a je věnována především grafické tvorbě rodáka z Poniklé, Jaroslava Skrbka.

Ústředním bodem výstavy je soubor leptů *Léto v rodném Podkrkonoší* z roku 1935, který je v ucelené podobě dnes již velkou vzácností. Muzeum a Pojizerská galerie jej zakoupila na aukci Vltavín v Praze díky finanční podpoře donátorky ze Semil. Muzejní exemplář této vzácné bibliofilie má číslo 14 a obsahuje z původního počtu třiceti celkem 29 leptů, jenž jsou vyznáním autora podkrkonošské krajiny a své rodině.

/ Miroslav Šnaiberk, ředitel MPG Semily

Jaroslav Skrbek

Mezi českými výtvarnými umělci první poloviny dvacátého století zaujímal tento grafik a malíř jedno z předních míst a jeho práce byla uznávaná nejen u nás ale i v zahraničí. Bohužel i přes kvalitu a velikost jeho díla mu doba nedopřála větší prostor v paměti dalších generací a tento velký mistr rytecké jehly upadl postupem času téměř v zapomnění. Připomeňme si proto jednoho z významných ponikelských rodáků, který sice odešel do světa, ale nakonec se do rodného kraje vrátil – láska k rodným horám a lidem byla v jeho srdci totiž hluboce zakořeněna.

Jaroslav Skrbek byl houževnatý, pracovitý a pečlivý člověk s přátelskou povahou, který byl ve společnosti vždy vítán.

V souladu se svými horskými kořeny byl celý život realistou a nekompromisním individualistou, který se oprostil od jakékoli závislosti na vlivu svých učitelů.

Jaroslav Skrbek se narodil 7. ledna 1888 v Poniklé nad Jizerou, v malé chaloupce, stávající u ústí ponikelského potoka do Jizery. Místem jeho dětství a klukovských dobrodružství bylo městečko Vysoké nad Jizerou, kam se Skrbkovi přestěhovali

v roce 1892, když jeho otec přijal místo u truhláře Františka Róna. Už tady se začalo projevat Jaroslavovo umělecké nadání, když kdejaký kus papíru pokryl sítí čar. Rodiče mu nebránili, nalézal u nich podporu: maminka mu kupovala barvičky, tatínek, sám zdatný kreslíř, přidal dobrou radu a vedl Jaroslavovu ruku.

Jeho rodiče poznali dostatečně lopotu prostého horského žití, a proto se rozhodli i za cenu mimořádných obětí umožnit synovi studia. Šťastnou souhrou náhod se dostal na jičínské gymnázium, kde strávil léta 1901 až 1907.

A i když zde poznal strasti chudého studenta, zdejší prostředí na jeho umělecký vývoj mělo značný vliv. Pod dohledem gymnaziálního profesora se pustil s vervou sobě vlastní do kreslení doma i v plenéru. Aby ulehčil rodičům, začal si velmi brzy přivydělávat doučováním spolužáků. Rovněž sem tam prodal i nějakou ze svých prvních prací. Dokonce i dr. Vincenc Kramář z Vysokého si od něj jednu z jeho kreseb koupil za zlatou desetikorunu. Pod vlivem uměleckých časopisů, které si kupoval za vydělané peníze a které mu zajišťovaly souvislý kontakt s tehdejší českým i světovým uměním, se rozhodl, že musí jet do Prahy, mekky umění. Zážitky z cesty do hlavního města o pololetních prázdninách roku 1905 vedly k nezvratnému rozhodnutí pokračovat ve studiích právě v Praze. A to na své vlastní náklady.

Můj rodný domek v Poniklé čp. 16, rok 1930

Po úspěšně složených talentových zkouškách začal roku 1907 studovat na uměleckoprůmyslové škole pod vedením vynikajícího profesora Emanuela Dítěte, který u něj objevil nadání pro grafiku a v tomto směru ho podporoval.

V roce 1909 přestoupil Skrbek na akademii. Nejdříve se dostal ateliéru profesora Maxe Pirnera, výtečného krajináře. A tak se proti sobě ocitly dvě protichůdné osobnosti – na jedné straně jemný poeta Pirner, na druhé straně realistický Skrbek. A i když si Skrbek svého profesora velmi vážil, nelze se divit, že o necelé dva roky později přestoupil do nově vzniklého grafického ateliéru k Maxi Švabinskému. Mistr Švabinský ho vřele a radostně uvítal, neboť znal jeho práce z výstav akademie, se slovy: „Přicházíte, pane Skrbku, první, ze kterého mohu něco udělati.“ Pod vedením Švabinského Skrbek umělecky velmi rychle dozrával. Díky profesorovu peněžitému příspěvku uskutečnil i svou první studijní cestu do zahraničí. Grafické kabinety v Drážďanech a Berlíně na něj měly nemalý vliv.

Naplněn nevšedními zážitky se po návratu pustil do rozsáhlých leptů staré Prahy. Díky podpoře profesora a svému velkému talentu zacházet s neuvěřitelnou jemností s ryteckou jehlou, který se v těchto pražských leptech naplno projevil, se dostal do podvědomí umělecké společnosti a začal svá díla prodávat.

Maminka, 1930

Praha se stala pro Jaroslava Skrbka druhým domovem a zároveň jeho velkou uměleckou láskou. Až do poloviny třicátých let jí věnuje soustavnou pozornost. V průběhu dvaceti let vytváří neobyčejně rozsáhlý soubor grafických listů s pražskými motivy, jehož jádrem byl trojcyklus šedesáti leptů nazvaný „Hlavní město Praha“ (podtituly: „Staré Město“, „Malá Strana“ a „Hradčany“) – nejrozsáhlejší a podle umělecké kritiky nejzdařilejší zvěčnění krás staré Prahy leptem.

Studia na Akademii řádně ukončil v červnu 1913 a v témže roce byl též přijat jako řádný člen *Jednoty umělců výtvarných*. Po studiích nastoupil na místo středoškolského profesora kreslení, které mu poskytovalo existenční jistotu a hmotný podklad k další umělecké tvorbě. Tímto krokem uklidnil i své milující rodiče, především maminku, kteří se báli o jeho budoucnost jako umělce na volné noze.

První světová válka zasáhla do Skrbkova života jen okrajově a to od března do prosince 1917. Přímých bojů na frontě se ale nezúčastnil – on i jeho tvorba zůstali děsivých zážitků ušetřeni. A tak se i v této bouřlivé době mohl věnovat své umělecké tvorbě. V květnu 1921 se oženil s Ljubou Panajotovou, tehdejší operní a koncertní pěvkyní a pozdější profesorkou na konzervatoři. Jejich manželství bylo sice bezdětné, ale prý harmonické a šťastné. Jaroslav svou ženu nadevše

miloval. Stala se jeho múzou, což dokládá bezpočet jejích portrétů.

Po válce začal spolupracovat s řadou novin a časopisů. Jaroslav Skrbek totiž celkem často měnil štětec nebo grafickou jehlu za psací pero. Jeho novinové články uveřejňované jak v pražském, tak i v regionálním tisku, velmi živě zachycovaly jeho dojmy a bohaté postřehy z cest po naší vlasti, ale hojně i ze zájezdů do ciziny.

Ve dvacátých a třicátých letech totiž proces-toval velký kus Evropy. Jeho přátelská povaha mu otevřela dveře do mnoha významných salonů a stal se z něj uznávaný a svým způsobem oficiální umělec. To dosvědčují četné výstavy nejen u nás, ale i v zahraničí. Důkazem uznání jeho grafického umění je ta skutečnost, že jeho grafické listy se dostávají i do sbírek Louvru, Národní knihovny v Bruselu, muzea v Londýně a Berlíně i grafického kabinetu v Amsterdamu.

Vedle Prahy a cestování měla ve Skrbkově srdci své stálé místo i láska k rodným horám – k domovu drahých rodičů i prostých krkonošských lidí. A není to jen soubor třiceti leptů *Léto v rodném Podkrkonoší* nebo *Krkonoše v zimě*, ale také stovky dalších leptů, obrazů i kreseb z tohoto kraje, provedených ve všech ročních dobách a za rozmanitých okolností.

Do poloviny třicátých let se Skrbek věnoval převážně grafice. Ve své grafické tvorbě důsledně propracovával vše s trpělivostí sobě vlastní do nejmenšího

detailu, v kresbě neužíval pevné výrazné linie, ale nahrazoval je zvýrazněným kontrastem ploch světla a stínu. Dokázal tlumočit vjem od nejjemnějšího oparu v ovzduší až po jadrnost těch nejhlubších stínů. Lept je snad nejtěžší malířskou technikou, zvláště když ji člověk dělá od prvního návrhu, přes první vryp do desky až po tisk zcela sám. A tak není divu, že unavil i tak tvůrčího a houževnatého umělce, jakým Skrbek nesporně byl. Cestu k načerpání nových sil však nenašel Skrbek v odpočinku, ale v barvách akvarelu, kterému se od konce třicátých let věnoval. Jeho akvarely bohatého koloritu se vyznačovaly oproti grafickým listům uvolněním rukopisu, přibýváním impresionistických prvků, které detail značně potlačovaly, a jednoznačně definovanými barevnými plochami.

Za okupace opustil místo profesora kreslení, aby ani nepřímo

nemusel sloužit nacismu. Po druhé světové válce začala jeho sláva a věhlas opadávat, neboť jako prvorepublikový umělec se už novému režimu nehodil – sám se s ním ani neztotožnil. A tak se stále častěji a na delší dobu vracel do svého rodného kraje, do domkusvých rodičů ve Vysokém, který mohl díky povolení po jejich smrti vlastnit jako svůj druhý ateliér.

A jako čestný měšťan Vysokého, jímž byl jmenován již roku 1941, začal s velkým odhodláním plnit své „měšťanské povinnosti“. Svou literární tvorbou se staral o to, aby se nezapomnělo na historické okamžiky Vysocka. Hrdost na historii a na národně uvědomělé krajiny je hlavním znakem jeho próz. V knize *Zápisky vysockého omladináře politického vězně F. M. Hájka ze svatováclavské trestnice v Praze* (1936) popisuje důležité historické okamžiky rodného kraje z roku 1868, v knížce

Mr. Ph. Josef Kramář z Vysokého nad Jizerou (1939) popisuje životní dílo a odkaz vysockých rodáků

bratří lékárníků Kramářů. Dalším příkladem jeho „vysockého“ patriotismu je i rukopis *Život a odboj v Podkrkonoší 1939 – 1945*, sepsaný roku 1950. Jako čestný památník svých rodičů psal knihu *Světlem a stínem* (1944), ve které se vrací do svých dětských a studentských let.

Jeho život a tvorba se uzavřely náhle 28. prosince 1954 v pražské nemocnici. Vedle uměleckých kvalit musíme Skrbkovo dílo hodnotit i z jiných pozic a vidět v něm často jedinečný dokument již zaniklého života i architektury.

/ Jana Antošová, kurátorka výtvarných sbírek Krkonošského muzea Vrchlabí, Pod horami, obrazový doprovod Pod horami (Poniklá)

*** Revitalizace sadů.** Jak jsem už psal v dubnu, v průběhu října a listopadu budou zahájeny práce na revitalizaci Palackého sadů v Semilech. Do března 2022 dojde k rozsáhlému kácení několika stovek přestárých a poškozených stromů, které vzápětí nahradí 4 tisíce převážně domácích dřevin, jako jsou duby letní a zimní, buky, habry, lípy srdčité a velkolisté, javor klen, bříza bělokorá, jilm vaz, třešeň ptačí, z jehličnanů pak jedle bělokorá, v keřovém patře líska obecná, kalina tušalaj, kalina obecná a tis červený. Vzhledem k tomu, že v místě žije množství ptáků i netopýrů, bude zde v rámci obnovy parku nově umístěno

celkem 70 ptačích budek pro různé druhy ptáků a 20 budek pro netopýry. Celá obnova by měla být dokončena do 31. května příštího roku.

(Orsm, Semilské noviny)

*** Stavba mateřské školy** v Semilech potrvá zhruba o pět měsíců déle než radnice předpokládala. Děti tak v náhradních prostorách zůstanou až do února příštího roku, stěhovat by se měly o jarních prázdninách. Práce se zadržely už při zakládání stavby, pak vše zkomplikoval koronavirus a také nedostatek pracovníků a stavebních materiálů, s nimiž se teď potýkají stavbaři v celé zemi, řekla starostka Lena Mlejnková.

Práce na projektu za více než sto milionů korun začaly loni v dubnu demolicí staré školky. Při zakládání nové stavby dodavatel zjistil, že si vrtná souprava se založením stavby na pilotech neporadí, a projektant pak musel základy změnit. Stavba se zatím podle starostky ani neprodrazila, naopak změnou založení stavby se městu podařilo čtyři miliony ušetřit. Zda se děti budou skutečně stěhovat po jarních prázdninách, bude ale podle Mlejnkové záležet na tom, jak rychle se podaří dodat vybavení kuchyně a nábytek. Ted' hledá město dodavatele.

V roce 2015 radnice vypsalala architektonickou soutěž, zájem o ni projevilo na 200 architektonických studií, návrh poslala asi třetina z nich. Návrh se musel vyrovnat i s tím, že v budově budou vedle sebe dva nezávislé vzdělávací programy – vedle standardní školky i waldorfská.

V soutěži zvítězil návrh Marka Topiče. Radnice získala na stavbu 82 milionů korun z IROPu. Než bude školka pro 110 dětí hotová, využívá provizorní prostory na Komenského náměstí vedle základní umělecké školy. Radnice pro předškoláky budovu zrekonstruovala, až se děti přesunou do nové školky, využije ji umělecká škola, které už současné prostory nestačí. (Archiweb.cz)

*** Metropolitní opera se vrací do Semil**

Tradiční kinopřenosy z Metropolitní opery v New Yorku se vrací zpět do zaběhnutých kolejí. Od října do května je naplánováno celkem 10 představení. Diváci se mohou těšit nejenom na klasické kusy, modernu, ale i na několik premiér. Předprodej abonmá a jednotlivých vstupenek na novou sezónu odstartoval v semilském kině 9. září. Cena vstupného na Metropolitní operu zůstává stejná, 350 korun v případě koupě vstupenky na místě. Oproti sezóně 2019/2020 rozšiřujeme slevy i pro děti a studenty.

Zejména studenti tak budou mít možnost poznat klasiku operního světa za vstupné, které odpovídá vstupence do kina na běžný film. Jedna vstupenka pro studenty bude stát 150 korun, pro děti to potom bude 100 korun. I nadále platí dobrý zvyk vstupu ve společenském oblečení a zákaz konzumace jídla, včetně popcornu, v sále. Letos poprvé oslavíme přenosem z Metropolitní opery Nový rok. Slavnou Popelku uvidíme 1.1. 2022 v 18:45 hodin.

Sezóna začne v sobotu 9. října ruskou operní klasikou Boris Godunov z pera Modesta Petroviče Musorgského. V hlavní roli cara trýzněného touhou po moci se představí jeden z mistrů této role, basista René Pape. Opera bude uvedena ve své původní podobě z roku 1869 ve výstižné režii Stephena Wadswortha

a pod dirigentskou taktovkou Sebastiana Weigleho.

/ Ondřej Šír, kino Jitřenka

*** Cestovatelské besedy** s Pavlou Bičíkovou patří k velmi oblíbeným. Ve **středu 13. října** vás zveme do Kulturního centra *Golf* na Pavlino zajímavé vyprávění s projekcí krásných fotografických záběrů.

V únoru 2020, těsně před vypuknutím koronavirové pandemie, se vydala do tajemné země ležící v jihovýchodní Asii na břehu Bengálského zálivu. V této ještě donedávna pro cizince uzavřené zemi najdete kromě tisíců pagod, buddhistických chrámů a zlatých soch Buddha i jezera, vodopády, krápníkové jeskyně, vysoké hory, rýžová pole, pláže, neprostupnou džungli a stále se usmívající bezstarostné místní obyvatele.

Barma je země kontrastů. Stále se potýká s chudobou, s ozbrojenými konflikty, přírodními katastrofami a od vojenského puče v únoru 2021 se ztrátou základních lidských práv a svobod. Je to však i země odvážných lidí, kteří jsou odhodláni bojovat za svobodnou Barmu. (kc, Semilské noviny)

semilsko

LIBŠTÁT – Podzimní trh "V Lipkách" v Libštátě

9. října od 9 do 13 hodin (možná i déle), na náměstí a v kulturním domě v Libštátě. Pro návštěvníky připraveny: léčivé čajové směsi a likéry, marmelády, šťávy, med, houby, chlebíčky, zákusky, guláš, šperky, knihy, zboží na dušičky a další věci do domácnosti.

*** Libštátská knihovna** bude od příštího týdne otevřena vždy v PÁTEK od 13.00 do 16.00.

SVOJEK, BĚLÁ, LIBŠTÁT – Kapličku Svatého Huberta postavili k výročí spolku *Kavkázsko Libštát*.

Před třemi lety se zrodil v hlavě Ladislava Morávka nápad, jak oslavit 80. výročí založení Mysliveckého spolku *Kavkázsko Libštát*, a to postavením kapličky. Společně se spolkem sehnal pozemek, nacházející se na rozhraní obcí Svojek, Bělá a Libštát, které spadají do honitby mysliveckého spolku. Kaplička byla vysvěcena koncem srpna, bohužel už bez účasti pana Morávka. Informaci přinesl server *Naše Pojizeří*, fotografii *Libštátský zpravodaj*.

TŘI SESTRY

VINYL TOUR 2021

host: SYNOVÉ VÝČEPU

9/10 BOZKOV u SEMIL

vstup: 19:00 / start: 20:00
info: www.trisestry.cz

SOKOLOVNA

železný brod

*** Muzeum v Železném Brodě zavřou.** Vznikne tu interaktivní expozice Zanedlouho se Městské muzeum Železný Brod pro návštěvníky uzavře. Až do června roku 2023 tu budou probíhat nákladné stavební i kurátorské práce. Výsledkem má být moderní interaktivní expozice, informoval *Jablonecký deník*. Přestavba a renovace expozic bude tou zásadní částí projektu *Spojeno sklem*, na který dostalo město dotace z EHP a Norska; přes 28 milionů, Městská kasa se bude podílet asi 3 miliony. Původně město počítalo s většími úpravami, bude ale raději šetřit.

*** Degustace špičkových čajů z Japonska, Číny a Taiwanu, doplněná poutavým vyprávěním o čajových rituálech daných zemí. Zpěvem a hrou na kytaru vám večer obohatí hudebnice Nikol. Nenechte si ujít toto jedinečné odpoledne a přijďte v sobotu 9. října od 16 hodin do Kavárny Avantýra v Železném Brodě (ul. Obránců míru 134).**

*** Galerie Vlastimila Rady zve:**

PROVOZ MOŠTÁRNY

zahajujeme od 2. října

Více na mob.: 722 656 700

zahrádkáři Železný Brod

*** Významné jubileum města**

Tento rok si Železný Brod připomíná významné výročí spjaté s jeho minulostí. V roce 1501 mu podle tradice český král Vladislav II. Jagellonský obnovil jeho městská práva. Tento dokument je ale dnes do jisté míry obestřen tajemstvím.

Originální listina ani její pozdější opis se v archivu města nedochovala a o jejím obsahu se tak můžeme pouze dohadovat. Obsahovala potvrzení městských práv již existujícího města? Nebo teprve panovník povyšoval vesnici na město a k tomu udělil městská práva? Pravděpodobnější se zdá první varianta. Ale co je velice pravděpodobné, že součástí listiny bylo i udělení městského znaku. Letopočet 1501 se od té doby spolu se znakem objevoval na všech pečetích (i razítkách), kterými město opatřovalo důležité dokumenty.

Kronikáři se vesměs shodují na tom, že roku 1501 český král Vladislav II. Jagellonský Železnému Brodu jeho městská práva obnovil. V podrobnostech o potvrzených právech se ale už rozcházejí. František Sochor hovořil v této souvislosti s právem udělení trhů, kronikář Anton Ježek z Vrátny se ve své kronice z roku 1846 zmiňoval konkrétně o šesti výročních trzích a koňském trhu konajícím se každé úterý. Ale tentýž kronikář tvrdil, že Železný Brod byl tímto dokumentem na žádost držitele panství pana Mikoláše Trčky z Lipé povýšen na město, ale na dalších stránkách zmiňuje, že pan Mikoláš Trčka z Lipé se stal pánem panství až v roce 1509. Zmínka o obnovení městských práv nikoliv udělení vedl některé historiky k názoru, že k povýšení Brodu na město došlo již dříve.

Historik Josef Vítězslav Šimák se domníval, ač jak sám přiznal „není k tomu dokladu“, o existenci Brodu jako města už někdy v polovině 14. století, kdy se Železný Brod poprvé objevuje v písemných historických pramenech (rejstřík papežských desátků z roku 1352). Jeho domněnky podporují i prvky obsažené v městském znaku, který má podobu modrého štítu se stříbrnou hradbou, v níž je otevřená brána s věží a dvěma štítky po jejích stranách. V interpretaci vyobrazení ve dvou štítících panují mezi odborníky neshody. Historik Josef V. Šimák vidí v opeřenci v levém štítku orlici, erbovní znamení pánů ze Železnice a její přítomnost vysvětluje, že po povýšení na město byl do jeho znaku vsunut erb toho, kdo se o ně zasloužil. Podobně v druhém štítku spatřuje valdštejnského lva, opět jako upomínku na držitele panství. Podle heraldika Augusta Sedláčka je v pravém štítku erb českého království a vlevo je stříbrný štítek s černým vyletujícím havranem.

Udělení nebo obnovení práv bylo pro města životně důležité. Na rozsahu práv závisela jeho ekonomická prosperita a výsadní postavení oproti jiným městům. Jak je výše psáno, dokumenty pro období nejstarších dějin města se nedochovaly. První dochované privilegium je až od císaře Karla VI., vydané 3. dubna 1732, v němž potvrzuje privilegium císaře Leopolda I. z 27. září 1695 na tři výroční trhy čili jarmarky po 8 dní každý trvající a též na týdenní trh úterní. Další dochovaná panovnická privilegia (Josefa II. z roku 1783 a Františka I. 1793) obsahují vždy potvrzení předešlých práv a i jejich rozšíření. Nedochovalo se privilegium Marie Terezie z roku 1750, o kterém se ve své kronice zmiňuje Josef Umlauf. Všechna zmiňovaná privilegia se nalézají ve fondu Archiv Města Železného Brodu ve Státním okresním archivu v Jablonci nad Nisou. Stručný popis těchto městských privilegií podává ve své kronice Železného Brodu Josef Umlauf. **Kronika je přístupná on-line na webových stránkách Státního oblastního archivu v Litoměřicích.**

/ David Řeřicha, Městské muzeum ŽB, Železnobrodský zpravodaj

*** Podzim v muzeu a galerii DETESK** bude patřit galerií pastelů a akvarelů Dagmar Loumové. Výstava ponese název *Kouzlo naší krajiny*.

Dagmar Loumová se narodila v roce 1947 v Těpeřích. Je absolventkou Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Železném Brodě, obor bižuterie. Tomuto oboru se také celý život věnovala profesionálně, a to jak v pozici zaměstnance Železnobrodského skla, tak po roce 1990 i jako podnikatelka. I když kreslila odmalička, po odchodu ze zaměstnání se začala malbě a fotografování věnovat naplno. V posledních letech již obor bižuterie zcela opustila a veškerou tvorbu zaměřila pouze na malbu. Výstava bude retrospektivou jejích pastelů, akvarelů a digitální malby. (Železnobrodský zpravodaj)

Kouzlo zastaveného času aneb jak se Jilemnice bavila

Krkonošské muzeum Správy KRNAP v Jilemnici srdečně zve na výstavu fotografií Stanislava Šimůnka, který zaznamenával všední i sváteční okamžiky života podhorského města Jilemnice a okolí v období 30.–50. let minulého století. Fotograf Stanislav Šimůnek působil na Jilemnicku oficiálně v letech 1925 – 1955. Kromě komorních ateliérových snímků zdokumentoval bohatý společenský a kulturní život nejen v Jilemnici, ale i v jejím okolí.

Archiv, který po sobě pan Šimůnek zanechal, se v nedávné době dočkal zpracování a teď tedy výstavy. Ta potrvá do 21. ledna 2022.

Rozhovor s panem Jiřím Šimůnkem

Jméno Tvého tatínka Stanislava Šimůnka (1906 – 1981) má v našem městě ještě stále dobrý zvuk. My ze starších generací si ho ještě dobře pamatujeme, a navíc jeho snímky jsou pečlivě uchovávány v mnoha rodinných archivech, a samozřejmě také v Krkonošském muzeu, kde jsem se s nimi často setkával. Najdeme je také v dobovém tisku. Vážil jsem si jich vždy pro jejich kvalitu a vysokou výpovědní hodnotu. Jak veliký je tatínkův fotografický archiv?

Archiv po mém otci obsahuje kolem 10 tisíce snímků, z toho se veřejného života týká asi 4 tisíce fotografií. Souhrnně zpracován nikdy nebyl. Obrovský rozsah se stal také důvodem, proč jej zpracovávám teprve v této době. Dříve jsem na to neměl čas.

Kde se tatínek vyučil?

Otec se vyučil u jilemnického fotografa A. Jiráska, dále úspěšně získal i tovaryšský list. A když pan Jirásek později odcházel do důchodu, dohodl se s ním a převzal po něm ateliér, který si následně přístavbou rozšířil a neustále jej modernizoval.

Jakým tématům se tatínek nejvíc věnoval?

Fotografoval nejen ateliérní snímky, ale svým fotoaparátem pořídil stovky záběrů z bohatého společenského života města i okolí ve 30. a 40. letech 20. století. Ateliér míval v Jungmannově ulici nedaleko dnes již zbořeného Jeriovska, na jehož místě dnes stojí finanční úřad.

Tatínek nepochybně patřil k místní elitě a zároveň mezi nejznámější lidi našeho města. Jistě ho jeho profese plně zaměstnávala. Měl také čas na nějaké koníčky?

Měl neobyčejně široký okruh koníčků. Zajímala ho astronomie, elektrotechnika, hrál na housle, mnoho let byl promítačem v kině a členem šachistického kroužku. Jeho všestrannost mu velmi pomohla, když musel v 50. letech nedobrovolně skončit se svou živností a nastoupil jako elektrikář do závodu Autobrzdý. Možná někteří starší občané si ještě budou pamatovat, jak na Jilemnicku chodil do rodin opravovat rádia a televize.

O znárodnění firmy moc nemluvil. Jistě tím trpěl. Občas i poté pořizoval pro přátele třeba svatební snímky. Přes nedobré zkušenosti zůstal vždy laskavým a slušným člověkem.

/ Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice

Dílu Stanislava Šimůnka se konečně dostává náležitého zhodnocení. A to je určitě dobrá zpráva.

* Velkou slávu zažívají v Jilemnici.

V Krkonošské ulici se objevil první semafor v historii vměsta. Je na rušné krajské silnici číslo 286 a umožňuje chodcům bezpečně přejít významnou jilemnickou dopravní tepnu. Je to další krok k tomu, aby se pěší i motoristé cítili ve městě lépe – už v minulosti prošla

Z otevření Cukrárny U Nyčů, 30. léta.

rekonstrukcí za bezmála 64 milionů ulice Žižkova, která do Krkonošské ulice ústí; o úpravu vozovky se postaral Liberecký kraj, město Jilemnice hradilo ze svého rozpočtu vybudování nových chodníků, část veřejného osvětlení nebo vegetační úpravy. Zároveň se finančně podílelo na vzniku retenční nádrže a dešťové kanalizace. (Liberecký kraj)

Kavánův Podmrak se už vrátil z Liberce do Jilemnice. (Face KRNAP)

rokytnicko

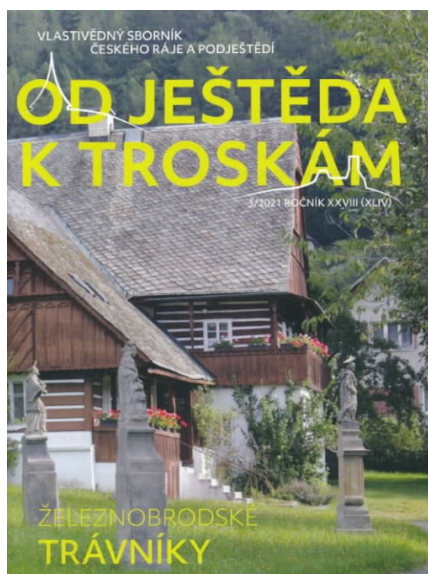
Správa železnic prostřednictvím serveru *Naše Pojizeří* informovala o výlukách na železniční trati 042 *Martinice v Krkonoších - Rokytnice nad Jizerou*, které budou probíhat ve dnech 4. října od 8:00 až 20. října do 18:00 v úseku Jablonec nad Jizerou - Rokytnice nad Jizerou a ve dnech 19. a 20. října 2021 vždy od 7:00 do 15:00 v úseku Martinice v Krkonoších - Jablonec nad Jizerou.

mnichovo hradiště

*** Druhá etapa revitalizace** Masarykova náměstí se chýlí ke svému konci a společnost *H-Intes* provádí dokončovací práce. Severní a východní části náměstí, které byly předmětem druhé etapy, jsou již zprůjezdněny a řidiči a chodci si nyní zvykají na nový režim.

Jak upozorňuje vedoucí odboru investic městského úřadu Pavel Král, je třeba

vzít v úvahu, že nově provedené plochy mají charakter obytné zóny. V místě tak platí zákaz parkování mimo vyznačená parkovací místa a maximální povolená rychlost 20 km/h. Vzhledem k tomu, že chodci na průjezdné komunikaci sdílejí prostor s automobily, je průjezdný koridor dočasně vymezen přenosným dopravním značením, aby novému režimu mohli všichni účastníci provozu přivyknout postupně. Průjezdná komunikace vedoucí přes východní a severní část náměstí je jednosměrná, přičemž výjezd ústí do Palackého ulice. V lokalitě nyní probíhá postupné doplňování mobiliáře a během podzimu se předpokládá zahájení prací na vodním prvku v prostoru před poštou. Třetí a závěrečná etapa revitalizace náměstí je naplánovaná na období po dokončení rekonstrukce budovy Klubu. (Martin Weiss, Kamelot)

* **Sborník *Od Ještěda k Troškám*** pravidelně přináší řadu zajímavých vlastivědných článků z Českého ráje a Podještědí. Mnohé z nich se pochopitelně vážík Mnichovohradištsku. A nejenak je tomu u třetího letošního čísla, které vyšlo teď vyšlo. Studie Ladislava Futtery pojednává o rozsáhlé akci na podporu připojení Horní a Dolní Lužice k Československu, kterou v roce 1945 organizoval v Mnichově Hradišti a okolí Jaroslav Plch, vedoucí městské knihovny a poté také předseda mnichovohradištského ONV. Iva Pekrtová Procházková se zabývá vývojem zámecké zahrady v Mnichově Hradišti. Karel Hubač připomíná činnost architekta a stavitele Ladislava Čapka, rodáka z Veselé.

Několika obcí Mnichovohradištska se dotýká i článek Mileny Roudné o stromech a s nimi spojených sakrálních památkách.

Kromě článků z Mnichovohradištska si můžete přečíst například o památkové rezervaci Trávníky v Železném Brodě nebo o nevyjasněných okolnostech utonutí šlechtice Kamila Rohana. Rubrika *Ze starých čísel* přináší popis bojů prusko-rakouské války u Kostí a u Svijan.

Cena jednoho čísla je 50 Kč. (Jana Dumková, Kamelot)

* **Socha Budovce ukrývala časovou schránku.** Při transportu sochy Václava Budovce z Budova, která v srpnu zamířila ze zámecké zahrady do dílny restaurátora, byla v jejích útrobách objevena časová schránka. V ní byly uloženy propagační tiskoviny a další dokumenty, ale také Budovcův znak. Vzhledem k provedení schránky však došlo k velkému poškození uložených písemností. Jejich záchranou se nyní zabývají odborníci na restaurování z Muzea východních Čech v Hradci Králové. Podle předběžných zpráv se však jedná o dokumenty, které městské muzeum ve svých sbírkách již má. Muzeum nyní připravuje vznik nové, plnohodnotné časové schránky, v níž by mohly být kopie dokumentů z roku 1938 a další materiály ze současnosti. Času na to není mnoho, už příští měsíc má být Budovcův pomník, který se na náměstí vrací po 83 letech, slavnostně odhalen. (Martin Weiss, Kamelot)

KNĚŽMOST – Knihovna Kněžmost zve na výstavu Jaroslava Najmana *Českorajsko – tady se cítím doma*. Potrvá do 29. října.

Jaroslav Najman se narodil 14. července 1936 v Mladé Boleslavi. Absolvoval Vyšší školu uměleckých řemesel v Turnově. Krajinomalbě se začal soustavněji věnovat až po nástupu do zaměstnání. Absolvoval řadu kurzů a školení u profesorů Antonína Čelechovského, Jana Fořta, Jaroslava Maška nebo Josefa Pýchy. Na jeho tvorbu mělo vliv i členství v *Arsklubu* (výběrové sdružení neprofesionálních výtvarníků Středočeského kraje). Byl dlouholetým vedoucím Výtvarného ateliéru při Domě kultury v Mladé Boleslavi a jednatelem mladoboleslavské pobočky Klubu přátel výtvarného umění. V letech 1963 až 1995 byl vedoucím výtvarného ateliéru při Domu kultury. Zde vznikl i základ tvůrčí skupiny *VLNA*, jejíž je spoluzakladatelem. Od vzniku *Sdružení výtvarníků ČR* je jeho členem. Ve své tvorbě se soustředí převážně na krajiny Českého ráje.

/ Petr Novák, Mnichovohradištsko.cz

*** Ateliér Podlipný, fotografové Alois, Jan a Karel** je název podzimní výstavy, na které jsou představeni tři fotografové: bratři Alois a Karel Podlipní, a Jan, syn Aloise.

Vystaveny jsou písemnosti a předměty, které přibližují osobní život fotografů, hlavní místo je ale věnováno jejich dílu, fotografiím. Fotografie vždy byla řazena mezi důležité doklady, které zachycovaly vývoj a změny staveb i přímo celých měst a vesniček. Autoři snímků někdy ale stáli zcela v pozadí a v archivních pramenech a dobové literatuře bývají někdy jen drobné zmínky o založení jejich živnosti. S jistotou ale můžeme říct, že mnohé informace o svých tvůrcích prozradí samy fotografie.

Většinu vystavených fotografií můžeme zařadit do období 20. – 30. let 20. století, kdy v Jičíně byly stavěny nové domy a kdy jičínské ulice i celé čtvrti procházely rozsáhlými úpravami. Autorem těchto fotografií je nejstarší z uvedené trojice, Alois Podlipný (1879 – 1964), který začínal fotografickou živností v Českém Brodě. V roce 1922 se se svou rodinou (manželkou Adélou a třemi dětmi) přestěhoval do Jičína, kde v domě čp. 76 na Husově třídě otevřel fotoateliér. Syn Aloise, Jan Podlipný (1910 – 1994) ateliér značně zrenovoval a rozšířil i nabídku fotoslužeb. Například velmi originálně zhotovoval velkorozměrová tabla škol a různých korporací, zabýval se portrétní fotografií. Patřil k průkopníkům zpracování barevné fotografie systémem barevných filtrů.

Snímky Karla Podlipného (1892 – 1973) jsou zcela odlišné. Bratr Aloise a strýc Jana Podlipného působil během 1. světové války jako válečný fotograf v Bosně a na rakousko-srbské frontě, kde byl nucen fotografovat i popravu zajatců. Fotografie i s deskami musel odevzdávat nadřízeným úřadům, jinak mu hrozil trest smrti. Přesto se mu podařilo některé z fotografií, které pořídil v průběhu

války, zatajit a uspořádal z nich fotoalbum, které je dnes uloženo ve Státním okresním archivu Jičín. Do jičínského muzea bylo předáno Ivanem Matějkou několik jednotlivých fotografií, z nichž některé jsou také vystaveny.

Výstava *Ateliér Podlipný, fotografové Alois, Jan a Karel* probíhá ve výstavní chodbě muzea do 7. listopadu. Otevřeno je úterý - neděle v čase 9.00-17.00.

/ Jana Kořínková, Jičínský zpravodaj

*** Zámecká galerie** od 15. října uvádí výstavu výtvarníka Vladimíra Silovského. Vernisáž bude 14. října v 17 hodin.

*** Dlouho avizovaná a očekávaná výstavba moderního Pavilonu A** v jičínské Oblastní nemocnici před měsícem začala. Stará interna půjde k zemi a na jejím místě vyrostě moderní lékařské oddělení. Práce by měly být hotové koncem roku 2023 a celá stavba bude stát Královéhradecký kraj okolo 318 milionů korun bez daně, informoval *Jičínský deník*.

jičínsko

ROBOUSY – Základem jakéhokoliv muzea je sbírka. V muzejním prostředí existuje poměrně známý citát, který se sbírkou souvisí: „Sbírka bez muzea existovat může, muzeum bez sbírky však nikoliv“. Muzejní sbírka je základem jakéhokoliv solidního muzea. Jakkoliv se v mnoha městech objevují pokusy o fungování nejrůznějších muzeí a galerií (v extrémní podobě nejrůznějších muzeí strašidel nebo čokolády), jedná se ve velké většině jen o nálepku, kterou tyto instituce používají, aniž by měly s muzeem cokoli společného.

Regionální muzeum a galerie v Jičíně svou sbírku systematicky buduje již od roku 1895. Sbírka předmětů jičínského muzea má regionální charakter. To znamená, že jsou v ní zastoupeny předměty nikoliv jen z Jičína, ale i ze širšího okolí. Tímto záběrem se odlišuje od městských muzeí. Sbírka je vnitřně rozčleněna do tzv. podsbírek – například archeologické, numizmatické, přírodovědné, historické, etnologické ad. Ve svém celku obsahuje na 150 tisíc evidenčních položek, přičemž za stejnou evidenční položku můžeme považovat například malou minci, ale i velkou malovanou skříň nebo piano. Během posledních deseti let vyvstal zásadní problém s uložením sbírky jičínského muzea. Bohužel naši instituci zásadně chyběl prostor.

Situace začala eskalovat kolem roku 2010, kdy jsme byli nuceni opustit dlouhodobě používané depozitární prostory na půdě jičínského zámku. Tehdy bylo nutné část sbírky přemístit do prostor kláštera v Nové Pace. Ač toto řešení bylo poměrně levné, nebylo dostačující a od začátku bylo myšleno jako provizorní. O několik let později jsme z Nové Paky stěhovali zase, tentokrát do soukromého objektu v Soudné. Souvisle s tím byly i naše depozitáře na jičínském zámku již zaplněny a sbírkové předměty tam musely být ukládány také na chodbách. Prakticky od roku 2010 se naše muzeum pokoušelo najít dlouhodobé řešení, kterým by byl vlastní depozitář. Proběhlo mnoho jednání a několik neúspěšných pokusů o získání dotace na projekt novostavby depozitáře.

Věci se však daly do pohybu až v posledních letech. Díky vedení Královéhradeckého kraje a díky empatii náměstkyně hejtmana Martiny Berdychové

bylo rozhodnuto o tom, že Královéhradecký kraj novostavbu depozitáře přijme jako svůj investiční projekt a v roce 2020 bylo se stavbou, jejíž rozpočet je přes 30 miliónů korun, započato. Stavba, která vyrostla na pozemcích Královéhradeckého kraje v Robousích u budovy bývalé fary, je v těchto dnech již dokončena. Muzeum tak získá kvalitní a moderní objekt, který vyřeší dlouhodobé uložení sbírkových předmětů. Účelová stavba depozitáře je vnitřně členěna na tři velké haly, které jsou vybaveny úložnými regály, a dále na zázemí, ve kterém v budoucnu budou umístěny laboratoře

pracovníků archeologie. Součástí stavby je také výtah, který umožní jednodušší manipulaci se sbírkovými předměty. Konstantní vlhkost a teplota prostředí je zajištěna pomocí vzduchotechniky. Na budovu depozitáře navazuje kryté garážové stání. Souvisle se stavbou došlo také k rekultivaci okolního pozemku mezi farou a novostavbou.

/ Michal Babík, ředitel RGM v Jičíně, *Jičínský zpravodaj*

LÁZNĚ BĚLOHRAD – Výstavba nové radnice v centru Lázní Bělohrad na Jičínsku je ve fázi hrubé stavby, rekonstrukce přilehlé části náměstí K. V. Raise před dokončením. V soutěži na obě stavby zvítězila liberecká firma Syner. Nový úřad bude stát 65 miliónů korun, úpravy okolí úřadu vyjdou na 14 miliónů a rekonstrukce náměstí na asi 17 miliónů korun. „Nová radnice bude hotová v červnu 2022, poté přijde na řadu vybavování objektu nábytkem a podobně. Rádi bychom, aby se v září 2022 mohl úřad začít stěhovat do nového,“ řekl starosta Pavel Šubr.

Budova městského úřadu bude nepodsklepená, třípodlažní, obdélníkového půdorysu s plochou střechou. Centrálním prostorem prvního nadzemního podlaží bude hala, na kterou bude navazovat prostor se schodištěm a výtahem. Bude tam také víceúčelový sál se zázemím. Ve druhém a třetím nadzemním podlaží budou kanceláře, v centrální části budovy atrium zakončené střešním světlíkem. Za novou radnicí je v plánu přístřešek pro stání čtyř vozidel a odkládání kol. Projekt počítá na pozemcích u nové budovy městského úřadu také s osmi parkovacími místy, chodníky a plochou pro konání různých akcí. Severní část náměstí do zahájení rekonstrukce tvořila jednolitá asfaltová plocha s parkováním *na divoko*. Parkování bude po rekonstrukci jasně vymezené, přibude zeleň, lavičky.

„Náměstí bychom chtěli mít hotové do konce roku. Instalace kašny, která se tam také plánuje, bude až v květnu příštího roku, tedy těsně před dokončením celého areálu, to aby kašna nebyla případně poničena,“ uvedl starosta.

Město s 3700 obyvateli financuje projekt ze svého, na účtech mělo na novou radnici z prodeje různých nemovitostí a pozemků asi 65 miliónů korun.

Má v plánu vzít si ještě úvěr 50 miliónů korun. (Archiweb.cz)

František Šafránek a jeho hořická kronika Dne 26. září 2021 si připomeneme 190. výročí narození hořického krejčího a vlastence Františka Šafránka (1831 - 1908), který nám po sobě zanechal unikátní dílo – pětisvazkovou kroniku, několik drobných zápisníků a soubor ilustrací starých Hořic.

František Šafránek se narodil v domku čp. 257 v dnešní Přemyslově ulici v početné rodině domáckého tkalce Františka Šafránka. Chlapec získal základní vzdělání v hořické dvoutrídni farní škole a poté se vyučil krejčovskému řemeslu.

Potom se, jak bylo tehdy zvykem, vydal na vandr, při němž prošel Moravu, rakouské země a část Německa. Po návratu do Hořic požádal v roce 1857 o přijetí do cechu krejčovského a začal provozovat řemeslo.

Zpočátku se mu dařilo velmi dobře, takže si mohl držet tovaryše. V roce 1868 si koupil domek čp. 279 ve Farské, dnešní Komenského ulici, a dokonce se vypravil do Vídně pro tehdejší novinku - šicí stroj. Pak se ale poměry zhoršily. Byla drahota a lidé nechtěli platit. K tomu ke všemu v roce 1878 Šafránkovi onemocněla žena vážnou psychickou chorobou a vyžadovala neustálý dohled a péči. A přece tato lidská tragédie přinesla i něco pozitivního. Za dlouhých večerů, když musel Šafránek bdít u lůžka své nemocné ženy, při svitu lampičky vznikaly, řádek po řádku, unikátní kronikářské záznamy dávných událostí.

Zájem o historii svého rodu i rodného města v sobě Šafránek nosil již od mládí a toužil po sobě zanechat dílo, které by uchovalo paměť i pro generace jeho potomků. S prvními zápisy začal v roce 1867 a v kronice, jíž zamýšlel původně jako rodinnou, poctivě vypsál historii svého rodu a poté navázal popisem starých Hořic, svérázných osob a místních zvyklostí. Svě záznamy psané krásnou jadrnou češtinou doplňoval půvabnými ilustracemi popisovaných událostí a jevů. Po vypsání starých věcí tak, jak je pamatoval sám anebo znal z vyprávění pamětníků, následoval pravidelný popis zajímavých událostí v Hořicích i v českém státě tak, jak je život přinášel. František Šafránek byl horlivým vlastencem a členem řady hořických spolků i obecního zastupitelstva, zasloužil se o zřízení pokračovací školy pro učně a po dvě desetiletí vedl zdárně spolek krejčovský.

Se svou ženou Annou, rozenou Jirouskovou, vychoval tři dcery, z nichž dvě působily jako učitelky v Novém Bydžově. K nim se po smrti své ženy v roce 1894 odstěhoval na odpočinek

a veškerý volný čas pak věnoval své milované kronice. Třetí dcera našla nový domov až v dalekém Holandsku a ještě v roce 1898 se František Šafránek vydal na dalekou cestu, aby se s ní naposled setkal. Při svém putování se jako správný vlastenec pochopitelně neopomněl poklonit památce velkého Učitele národů Jana Amose Komenského u jeho hrobu v Naardenu. František Šafránek si u dcer užíval zaslouženého odpočinku až do roku 1908, kdy podlehl vleklé žaludeční chorobě.

K věčnému spánku byl uložen tak, jak si přál, v Hořicích na starém

zádušním hřbitově. V jeho kronice patří mezi nejzajímavější části nejen záznamy starých hořických zvyklostí, ale i popis válečných událostí v roce 1866 anebo táborů lidu o dva roky později, jichž se jako pravý vlastenec a hořický furiant přes úřední zákaz osobně účastnil a nesl i důsledky v podobě žaláře. Díky své vynikající vizuální paměti mohl také v závěru života pořídit jedinečný soubor ilustrací, jímž zachytil podobu hořických ulic, náměstí a dalších, v té době již neexistujících objektů. Šafránkova hořická kronika je vysoce ceněna nejen historiky, ale i odborníky z etnologie a kresby jsou často reprodukovány. Patří k neobdivovanějším sbírkovým předmětům hořického muzea a k nejceněnějším pramenům k dějinám města.

/ Oldřiška Tomíčková, Městské muzeum Hořice, Hořický zpravodaj

Zajisté mi milý čtenáři nebudete věřit, že jsem mu sdělil, že osoba tato zde stojící u traktoru, a na pišťalku píská, že byla velmi často v městě, zvláště však ve večerní očišťované více než „mesiaš“ byl to člověk který obchodoval s hady, na traktoru šel s hady na něm škatuli muškety...

jablonec n/n

* **Jablonecký pivovar VOLT** získal na 31. Mezinárodním pivním festivalu v Českých Budějovicích celkem čtyři ocenění. V Pivní pečeti získali druhé místo v imperiálních IPA pivech s osmnáctkou *Zkrat*. S třináctkou *Nabíječ* v kategorii *India Pale Lager* třetí místo. V soutěži *Pivo České republiky* v kategorii *Stout a Porter* zvítězili s šestnáctkou *Blackout* a třetí místo získala dvanáctka *Akumulátor* v kategorii pšeničných piv.

Prvního září 2021 proběhla v kostele sv. Františka z Assisi valná hromada spolku *Zachraňme Zachraňme tanvaldské kostely*. Spolek ve spolupráci se zástupci farnosti Tanvald

a za přítomnosti vikariátního technika ing. Svobody odsouhlasil cenovou nabídku ing. Antoše na kompletní zpracování projektu rekonstrukce krovu kostela sv. Petra a Pavla v Horním Tanvaldě v hodnotě 116 tisíc korun. Součástí tohoto projektu je zaměření krovu včetně biotického napadení jednotlivých konstrukčních prvků krovu, vypracování podrobné dokumentace tesařských oprav a položkový rozpočet včetně slepého rozpočtu pro výběrové řízení

zhotovitele oprav. V současné době má spolek na transparentním účtu 59 309 Kč a ještě čeká na vyúčtování on-line sbírky ve spolupráci s *Nadací Via* přes portál www.darujme.cz. Letní darovací výzva s názvem *Živá komunita: Zachraňme hornotanvaldský kostelík* dosáhla výše 21 800 Kč. Všechny tyto prostředky poputují na transparentní účet spolku **123-2832790227/0100**.

Kostel svatých Petra a Pavla v Tanvaldu byl stavěn v letech 1787–89 v rokokovém slohu, o sto let později byl přestavěn novorenesančně, kdy mu byla přistavěna hranolová věž. U kostela je starý hřbitůvek z prusko-rakouské a první světové války. Nad hřbitovem je pomník německého básníka K. Theodora Körnera z roku 1913.

/ Daniela Šebestová, Tanvaldský zpravodaj; foto Zachraňme tanvaldské kostely

HARRACHOV – O obnově zdejší kaple sv. Alžběty jsem už informoval. Zapojilo se do ní sedm desítek dobrovolníků a práce trvaly dva roky. Odbornější práce byly hrazeny ze sbírky.

Kapličku nechala vystavět Anna Elisabeth Mullerová, manželka ředitele sklárny. Původní dřevěná kaple přestala sloužit svému účelu po zbudování kostela Sv. Václava v Harrachově v roce 1786 a postupně zanikla. Kapli obnovil v roce 1901 hrabě Jan Harrach v pseudogotické

podobě. Materiál na stavbu vzal z místních zdrojů, erby a sochy pak jsou z hořického pískovce; vytvořil je známý novopacký sochař Antonín Sucharda. Kaple sv. Alžběty má unikátní skleněný zvon, odlitý v místní sklárně.

KOŘENOV, JIZERKA – Nový železobetonový hraniční most pro pěší, cyklisty i běžkaře vyrůstá mezi osadou Jizerka a polským Orle. Propojí české a polské turistické trasy v Jizerských horách. Práce za zhruba sedm milionů korun by měli dělníci dokončit na přelomu října a listopadu. „Zbývá položit mostovku a udělat terénní úpravy kolem pilířů,“ uvedl starosta Stanislav Pelc. Do termínu dokončení promluví i počasí, protože železnou konstrukci mostu bude muset kvůli obtížnému terénu dopravit vrtulník ze zhruba 1,5 kilometru vzdáleného parkoviště na Jizerce, informoval server *Genus*. Nový most nahradí dřevěný mostek z roku 2005, který musela obec nechat loni strhnout; byl v havarijním stavu a hrozilo, že se zřítí do řeky. (foto: Abrahamová, webové stránky Kořenova)

DESNÁ – V pondělí 11. října se v Riedlově vile odehraje přednáška Pavly Bičíkové na téma Český ráj. Začátek je v šest hodin.

liberecký kraj

Vitráže, náhrobky i zvony.

Obnovu památek podpoří kraj deseti miliony

Obnově památek věnuje Liberecký kraj dlouhodobou a systematickou pozornost. Také letos přispěl ze svého dotačního fondu – a to částkou 10,24 milionu korun. Kromě novinek se dostalo i na restaurátorské projekty, které již nějakou dobu úspěšně pokračují.

„Podporujeme často rozsáhlé obnovy, kdy majitel rozložil, vzhledem k náročnosti, takovou investici na etapy,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmana.

Právě takovým příkladem jsou záchrana starého hřbitova v Kamenickém Šenově, na němž se dochovaly náhrobky významných sklářských rodů. Od roku 2005 se o tento opuštěný farní hřbitov starají členové spolku *Sonow*. Kromě praktické údržby se každoročně věnují restaurování náhrobků a hřbitovní zdi. Do stejné kategorie patří oprava Vzorkovny malírny okenních skel v Okrouhlé / **FOTO** , která představuje spojení vcelku prosté budovy bývalé dílny s imponantní neogotickou věží vyplněnou vitrážovými okny. V České republice nemá tato stavba obdoby.

Mezi nově podpořené projekty patří například restaurování vitráží kostela sv. Petra a Pavla ve Volfarticích, na jejichž obnovu přispěl kraj 220 tisíci korunami.

První informace o kostelu pochází z roku 1352. V roce 1752 byl uváděn jako kamenná stavba s dřevěnou střechou pokrytou šindelem. V roce 1785 započala přestavba kostela, která částečně skončila v roce 1795. Zkraje 19. století se ve stavebních pracích pokračovalo. Došlo k rozšíření hřbitova, opravě věže, výměně střešní krytiny a k výstavbě nové hřbitovní zdi. Ve 20. století byly do kostela převezeny varhany ze zdevastovaného kostela v Horní Libchavě.

/Jan Mikulička, Liberecký kraj

liberec

*** V sobotu do zoologické!**

Tradiční Den zvířat proběhne v **sobotu 9. října** od 10.00 do 16.00 v liberecké zoo. Pro návštěvníky bude po celém areálu zahrady připraveno několik interaktivních a rukodělných stanovišť, komentovaná setkání s chovateli i různé hry a soutěže se zvířecí tematikou. Součástí programu jsou i komentované prohlídky zoo, které budou probíhat vždy v celou hodinu: v 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00. Z důvodu omezené kapacity je potřeba online registrace předem. Od 15.00 si Zoo Liberec v prostorách Experimentálního studia pro zájemce připravila také projekci filmu *Zebra bez hřívy* s následnou besedou s hlavním zoologem a přímým účastníkem výpravy do africké Ugandy, Lubošem Melicharem.

***Novou sochou před libereckou radnicí** bude *Quo vadis*, známé dílo českého výtvarníka Davida Černého. Plastika trabantu na čtyřech lidských nohou tam bude zhruba rok. Zástupci přepravní firmy ji na nároží instalovali a poté zahalili. Slavnostní odhalení bylo v úterý.

Třítunový bronzový odlitek je připomínkou podzimu roku 1989, kdy přes tehdejší západoněmecké velvyslanectví v Praze utíkaly tisíce východoněmeckých

obyvatel na Západ. V ulicích Prahy tehdy zůstaly stovky trabantů. Nohy plastiky symbolizují právě útěk východních Němců. Vytvořené jsou dva takřka identické odlitky, Liberec má zapůjčený ten, který byl loni v Postupimi vystavený na oslavách 30. výročí znovusjednocení Německa.

liberecko

V Křižanech na Liberecku objevila žena na zahradě sošku Ježíška z 15.století

V Křižanech na Liberecku objevila žena při práci na zahradě středověkou sošku Ježíška. Drobná plastika z pálené hlíny je podle znalce ze druhé poloviny 15. století, a poputuje proto do Severočeského muzea v Liberci. Poctivou nálezkyni Liberecký kraj odmění 8 tisíci korunami, což odpovídá 20 procentům odhadované ceny zhruba 600 let staré sošky. Podobných nálezů není mnoho, lidé je často zatají a prodají na burzách nebo do soukromých sbírek, řekl dnes novinářům archeolog muzea Petr Brestovanský.

Hledači hlavně s detektory kovů podle něj doslova plundrují archeologická naleziště. „Jedná se řádově o stovky tisíc předmětů, které nám takhle mizí každý rok, většinou samozřejmě kovových. Poctivých nálezců je jen pár,“ doplnil Brestovanský. O to větší ocenění proto podle něj zaslouží nálezkyně z Křižan. Jde podle něj o unikátní nález sošky, která představuje malého Ježíška bez šatů,

který drží v levé ruce kouli neboli sféru, která symbolizuje svrchovanou moc. Sošce chybí spodní část od půli stehem.

„Podobné plastiky v Evropě známe, ale v řádu jednotek,“ dodal archeolog. V Libereckém kraji se drobné plastiky Ježíška našly u Českého Dubu na Liberecku, část podobné sošky našli archeologové také u hradu Lipý v České Lípě. „Jde o votivní předmět, to jsou předměty, které sloužily k obdarování, většinou u příležitosti Vánoc nebo Nového roku. Pak mohl být tento Ježíšek součástí třeba svatého koutku nebo nějakých dřevěných jesliček, kde ležel,“ dodal Brestovanský.

V Libereckém kraji nejde o první nález, který kraj odměnil. Před třemi lety objevili lidé u Vysokého nad Jizerou na Semilsku stříbrný poklad z počátku 14. století. Nálezce mince z doby Václava II. a Jana Lucemburského odevzdal spolu se zlomky keramické nádoby, v níž zřejmě poklad původně byl, Muzeu Českého ráje v Turnově. Nálezci tehdy kraj vyplatil 137 tisíc korun. Podle náměstkyně hejtmana Květy Vinklátové náleží nálezci podle zákona odměna v hodnotě deseti procent ceny nálezu, Liberecký kraj ji ale zdvojnásobuje. „Abychom motivovali další nálezce k odevzdání budoucích nálezů,“ dodala Vinklátová.

(Liberecký kraj)

BÍLÝ POTOK – Horská chata na Smědavě bude záhy už jen vzpomínkou. Tento týden začalo její bourání, zůstane jen nově zrekonstruovaná terasa. Na stejném půdorysu by měl vzniknout nový wellness hotel. Jeho podoba ale není dosud veřejně známa. Bourání se nelíbí řadě místních lidí a vyvolalo velkou diskusi na sociálních sítích.

Horská chata Smědava (německy Wittighaus) leží v nadmořské výšce 847 metrů u sezónně otevřené Smědavské silnice (následně Soušské silnice), která překonává hřeben Jizerských hor mezi Hejnicemi a osadou Souš u Soušské přehrady. Chata leží v blízkosti Černých jezírek a rašelinišť Jizery.

Tato oblast hor byla patrně osídlena od roku 1814, kdy zde žili dřevaři, uhlíři a pastevcí skotu. Turistickou oblastí se stala až v polovině 19. století, První chata tady byla postavena již v roce 1841. Roku 1891 byla k chatě přivedena silnice od Bílého Potoka a následně byla chata rozšířena o dvě křídla a prosklenou verandu. Chata brzy přestala vyhovovat zámožnějším hostům, proto nechal majitel panství – hrabě Clam-Gallas roku 1910 na protější straně silnice postavit pro své přátele nevelký dřevěný lovecký zámek. Ten v listopadu 1969 shořel.

Roku 1895 byly na trati ze Smědavy do Bílého Potoka uspořádány první závody v jízdě na saních v Čechách. 16. června 1932 chata vyhořela, v roce 1935 byla postavena chata nová – podle návrhu architekta Františka Zejdla. V létě 2014 prošla horská chata rekonstrukcí.

Foto: Horský hotel Smědava

za humny

NOVÝ BOR – Město otevřelo nové prostory Turistického informačního centra v podstávkovém domě čp. 106 v Kalinově ulici.

Historickou budovu citlivě zrekonstruovalo v uplynulých měsících. Původní třípodlažní dům v Kalinově ulici byl postavený patrně roku 1768 a nachází se v památkové zóně v centru města. Protože představuje cennou ukázkou roubené pozdně barokní architektury města, bylo snahou vrátit objektu původní historický charakter a očistit ho od novodobých, nevhodných úprav.

Rekonstrukce vyšla na téměř 20 milionů korun a byla spolufinancovaná z evropského fondu *Interreg V-A* programu *Přeshraniční spolupráce CZ-PL* v rámci projektu *Cesta skla*. V něm spojilo síly Sklářské muzeum v Novém Boru a Krkonošské muzeum v Jelení hoře s cílem využít společnou sklářskou tradici na podporu cestovního ruchu v obou regionech.

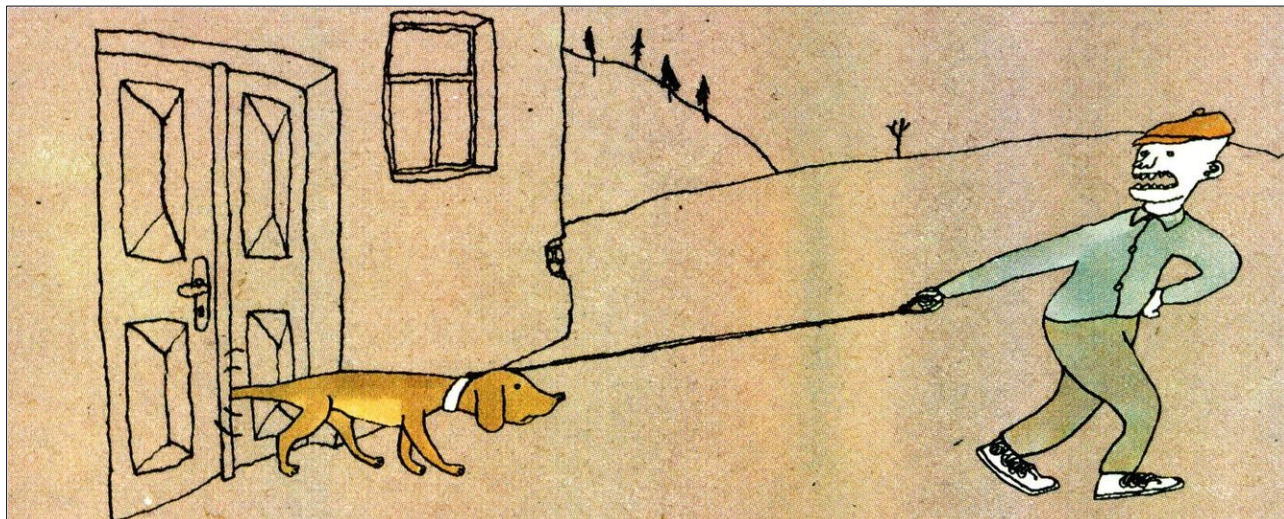

MLADÁ BOLESLAV – V pátek 15. října začíná v muzeu na hradě již tradiční výstava hub, která se koná ve spolupráci s mykologickým klubem Ryzec.

V pátek je zaměřena na školy a v sobotu 16. října bude otevřena pro širokou veřejnost. Doplněna bude také fotografickou výstavou a přednáškou. Výstavu lze navštívit od 9 do 17 hodin.

HRADEC KRÁLOVÉ – Pavel Matuška vystavuje svých 44 obrazů v *Klubu Bonaventura* v podloubí na Velkém náměstí v Hradci. Je to sice za mnohými humny, ale mám práce tohoto malíře rád, takže má tady protekci.

hrdý okýnko

Karel Hohl

Vyšlo nové SORRY ! Hurá do trafiky !

trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje